

2. lpp. «Man sava laime lejama Dundagā!»
3. lpp. Ne piespiest mīlēt, bet iemācīt sapratni.
4. lpp. Lāčplēša dienā novadā.
5. lpp. Cilvēka labākais draugs.
5. lpp. Elektrības tirgus būs vajā!
6. lpp. Līvu karoga svētkos un valsts svētkos.

Redaktora vārdi

Dzimšanas dienā

Uz ikvienu lietu un parādību var palūkoties dažādos griezumos un mērogos. Arī uz valsti un patriotismu. Viena lieta ir žults internetā un savējo nolikšana pa labi un kreisi. Un pilnīgi citas izjūtas pārņem, nejauši parunājoties ar kādu mūsu vidusskolas audzēkni, kad tu jūti — ja ir tik gaiši un nobrieduši jaunieši, tad mūsu valstij ir nākotne. Tāds izpaušmju apjoms, tāda amplitūda. Bet tas, uz kuru pusi ies Latvija, atkarīgs tikai un vienīgi no mums ikkatra, — kur šajā spektrā esam mēs, un, kas vēl svarīgāk, uz kuru pusi virzīsimies.

No 11. līdz 18. XI apmeklēju dažādus pasākumus Dundagā, Mazirbē un Kolkā, ieskaitot ekumenisko dievkalpojumu Dundagas luterāņu baznīcā. Pricējās, ka vairākkārt no cilvēkiem dzirdēju vienkāršo un lielo patiesību: Latviju varam mainīt uz gaismas pusi, tikai katrs pats tā mainoties, cīnoties pret tumsu sevī — diendienā. Tā būtu vislielākā un labākā dāvana mūsu mīļajai Tēvzemei.

Alnis Auziņš

Veiksme — tas ir apzinīgi padarīts darbs

Ilggadējā Dundagas vidusskolas matemātikas skolotāja Ligita Ulmane valsts svētkos saņēma novada pašvaldības augstāko apbalvojumu — Goda rakstu. Kā anketās bija rakstīts: par mūža ieguldījumu skolēnu izglītošanā un audzināšanā.

Lūdzu skolotāju atnākt uz redakciju. Un Ligita Ulmane ieradās, sagatavojusies kā īsta skolotāja. Pats būdams žurnālists ar 32 gadu pieredzi, ko tādu piedzīvoju pirmoreiz — intervējamais ierodas ar tehniski apstrādātām fotogrāfijām, ar pārdomātu stāstījumu par savu dzīvi. Turklāt tas viss ir gan pamatīgi, gan sulīgi. Acīmredzot kā jau istam matemātiķim pienākas!

Patika pret matemātiku — līdz pat zilām rokām

Esmu dzimusi Dundagā, savai mammai vienīgais bērns. Mācījos Kaļķu pamatskolā, bet no 5. klases — Dundagas vidusskolā. Tur matemātiku mācīja Maiga Grūsle, un man iepatīkās. Skolotāja sāka dot risināt sarežģītākus uzdevumus nekā pārējiem. Teicu citiem priekšā, tāpēc skolotāja man bieži knieba rokās, man allaž tās bija zilas. Tā kā bieži kontroldarbos rēķināju 2 variantus, sev un kādam klasesbiedram, tad vēlāk, pati mācot skolēniem matemātiku, centos vienmēr pārbaudīt, vai kāds tā nedara.

Labā metode ir kā citrons

Augstskolā neklūst par labu matemātikas skolotāju, tas nāk tikai ar darba gadiem, tāpēc esmu pateicīga saviem audzēkņiem, jo kopā ar viņiem mācījos un pilnveidojos.

Matemātika ir ļoti pamatota, tīra, stingra zinātne, kurā visu var skaidri izšķirt, kas ir patiesība, kas — meli. Visu darba mūžu pieturējos pie principa: nevajag stāstīt citiem to, ko pats pilnībā nezini. Visu matemātikas skolotāju Skolotājs Jānis Mencis augstskolā mums, studentiem, mācīja, ka laba metode matemātikā ir kā citrons. To tikai pieminot un parādot, jau siekalas saskrien mutē. Centos vissarežģītākos matemātikas tematus izskaidrot vienkārši un skolēniem saprotami.

Saņemot jaunu klasi mācīšanā, vienmēr satraucos, jo apzinājos, ka vajadzēs laiku, lai viņus noskaņotu uz sava viņa. Tas ir, lai man patiktu viņiem skaidrot, bet viņiem — klausīties un izpildīt visu, ko likšu. Ja tā notiks, tad viss būs kārtībā un varēšu palaist klasē arī kādu joku, un man arī piedos, ja gadīsies kļūdīties.

Nekad nevarēju ieiet klasē, nesagatavojusies stundai. Katru uzdevumu no mācību grāmatas vispirms izrēķināju pati, lai varētu atsijāt mazsvarīgos, bet pārējiem izdomātu, kādā veidā tos risinās klasē. Sākumā uzdevumus risināju uz lapiņām un liku grāmatā, bet

tās krita laukā, tāpēc katrai mācību grāmatai atvēlēju savu kladi. Tā kā mācību standarti un programmas bieži mainījās, līdz ar tām mainījās mācību grāmatas, un katru gadu vairākas grāmatas bija jārēķina no jauna. Risinot matemātikas uzdevumus, pagāja viss brīvais laiks. Beigās jau tas kļuva par atkarī-

Diānas Siliņas foto

bu, tāpēc pricējās, ka šo atkarību esmu iepotējusi arī daudziem saviem skolēniem, kuriem pietrūkst rēķināšanas pēc skolas beigšanas.

Vienmēr esmu uzskatījusi, ka jebkuram skolēnam var iemācīt matemātikas pamatus. Vajag tikai laiku un mazliet paša skolēna gribas. Galvenais ir bērnam iesēt interesi par mācību priekšmetu un parādīt, ka viņš arī kaut ko spēj pats izdarīt. Lai radītu interesi, mazajās klasēs esmu likusi rakstīt matemātiskas ievirzes pasakas, esejas, risināt krustvārdu mīklas.

Man pašai tuvāka ir algebra, bet eksāmenos skolēni labākus rezultātus guvuši ģeometrijā. Ilgi to nevarēju izskaidrot, bet tad secināju: droši vien pie ģeometrijas esmu vairāk piestrādājusi, lai skolēniem labāk pa-

skaidrotu, jo algebrā pašai viss ir skaidrs kā bilde.

1996. gadā Liepājas Pedagoģiskajā augstskolā ieguva maģistra grādu matemātikā, izstrādājot un aprobējot ar saviem skolēniem projektu *Domāšanas attīstīšana 7.-9. klašu skolēniem*.

Pricējās, ka trīs reizes maniem skolēniem ir izdevies uzvarēt rajona matemātikas olimpiādēs un viņi ir izvirzīti aizstāvēt rajona godu valsts matemātikas olimpiādēs, ka viena no manām klasēm piedalījās valsts rīkotajā pasākumā *Mans dzimtais novads*, iegūstot 2. vietu, ka mani skolēni ieguvuši labus rezultātus centralizētajos eksāmenos.

bērns. Daudz raudāju, nevarēju pierast pie kopmītnes, tāpēc īrēju istabiņu viena pati. Laimonis visus četrus studiju gadus katru dienu man rakstīja vēstules. Es tās ļoti gaidīju, un tieši viņa vēstules man palīdzēja izdzīvot un nepamest visu pusratā. Pati biju daudz slinkāka, jo atbildēju tikai uz katru trešo vēstuli. Visa mūsu sarakste vēl joprojām glabājas mājās vairākos sējumos.

Kad mācījos 3. kursā, kolhozs Laimonim piešķīra 3 istabu dzīvokli, kurā dzīvojam jau 37 gadus. Tā kā skolotāju māja vēl nebija uzcelta, tad toreizējais skolas direktors Guntis Grūslis lūdza, lai atļaujam viņam ar ģimeni dzīvot mūsu dzīvoklī, bet mēs dabūsim tādu pašu dzīvokli jaunajā skolotāju mājā. Piekritām. Pēc gada saņēmām dzīvokli skolotāju mājā, kur nodzīvojām 3 gadus. Man vēl gads bija jāstudē, tāpēc Laimis mūsu ligzdiņu vīja viens, bet es jau zināju, ka mani gaida darbs Dundagas vidusskolā.

Apprecējamies 1975. gada 26. aprīlī. Mūsu vedēji bija Maiga un Guntis Grūši. 1976. gada

Nobeigums 2. lappusē.

Dundagas pili

5. XII Lielās egles iedegšana un Ziemassvētku izstādes tirdziņa atklāšana.

21. XII Ziemassvētku pasākums pirmsskolas vecuma bērniem.

Kolkas tautas namā

29. XI plkst. 16.00 uz pirmās Adventes koncertu aicina Stendes vīru vokālais ansamblis. Vadītājs Armands Ulmanis.

6. XII plkst. 16.00 režisora Andra Gaujas debijas spēlfilma *Izlaiduma gads*. Tikšanās ar režisoru un aktieriem. Ieeja 2 €.

10. XII plkst. 18.00 Ciema egles iedegšana.

13. XII Ziemas ieskaņas koncerts. Piedalās Dundagas Mākslas un mūzikas skolas Kolkas mūzikas skolas audzēkņi un ciema pašdarbības kolektīvi.

20. XII plkst. 16.00 koncertprogramma *Ziemas sirds*. Skaistākās Ziemassvētku dziesmas, instrumentālās grupas pavadīti, izdziedās pazīstamie mūziķi Atis Auzāns, Elizabete Zagorska un Jānis Lemežis (sk. 6. lpp.). Ieeja 3 €. Ieejas biļetes un sēdvietas var rezervēt iepriekš pa tel. 26385604.

31. XII plkst. 23.00 sagaidīsim Jauno gadu kopā ar grupu *Stende*. Ieeja: 3 €.

Ciemos

20. XII Ziemassvētku pasākumi pirmsskolas bērniem Kolkā, Vīdalē un Kaļķos.

Veiksme — tas ir apzinīgi padarīts darbs

• Ar mammu Emmu bērībā.

20. septembrī mums piedzima meita Lāsma, kas tagad strādā Rojas vidusskolā par angļu valodas skolotāju. 1980. gada 10. oktobrī mums piedzima dēls Lauris, kurš tagad ir maģistrs datorzinātnēs un strādā *Lattelecom* par sistēmu analītiķi. Meitai ir divas meitas, dēlam ir divi dēli.

Četras audzināmās klases.

Un projekts *Mamma un paps*

1975. gada 15. augustā uzsāku darbu Dundagas vidusskolā. Mācīju 4 piektās klases, no kurām viena man tika audzināšanā. Man bija 24 stundas nedēļā. Katru dienu bija 4 mācību stundas. Strādājām arī sestdienās. Bet jau pirms augstskolas beigšanas veselu mēnesi aizvadīju praksē pie skolotājas Ābolas, un šajā 10. klasē vadīju visas matemātikas stundas un izmēģināju spēkus audzināšanas darbā. Gājām 25 km pārgājienā no Dundagas uz Valdemārpili. Šajā klasē mācījās pašreizējais Dundagas novada izpilddirektors Visvaldis Radelis, Zinta Erenberga, Gunta Ābola, Lauņa Sileviča. Arī abi mani bērni ir izauguši kopā ar manu pirmo audzināmo klasīti. Savus personīgos bērnus vienmēr ņēmām visur līdzī klases pasākumos un ekskursijās, bet klases bērniņi bieži viesojās pie mums mājās. Pirmajā audzināmajā klasē bija visvairāk motivēti skolēni, bija vairāk tādu, kas zināja, ko grib darīt tālāk. Pēdējos gados vairāk bija tādu, kam interese daudzveidība apgrūtināja izvēli. Bet visās klasēs bijuši gudri bērni un arī sirsnīgi.

Savā garajā darba mūžā — skolā pavisam aizvadīju 39 gadus — četras klases esmu audzinājusi no 5. līdz 12. klasei, bet piektā audzināmā klase ir mans un vīra kopīgais projekts. Laimonis viņus audzināja no 5. līdz

7. klasei, tad saslima. Tā kā es viņiem mācīju matemātiku, tad pārņēmu šo klasi audzināšanā. Tā līdz 12. klasei šiem skolēniem bija gan «mamma», gan «papus», un audzēkņi

mūs tā arī dēvēja, un tas tiešām skanēja mīli. Laimonis vairāk rūpējās par audzināšanas darbu, bet manā ziņā bija skolēnu sekmes, pasākumi skolā un ārpus tās. Ekskursijās un pārgājienos devāmies kopīgi.

Tā kā dzīvesbiedrs vienmēr ir ņēmis dalī-

bu klases audzināšanā, tad visi skolēni, kas izauguši mūsu acu priekšā, ir mūsu bērni. Mīlu viņus, joprojām satiekos ar viņiem un sekoju līdzi viņu gaitām. Sāp, ja kādam dzīvē nepaveicas. Manas klases skolēni ir vislabākie, visgudrākie, vismīļākie un visatraktīvākie skolā un Dundagā! Tikai nepārprotiet, ka tas būtu tikai mans nopelns. Nē, nepavisam! Viņi bija piedzimuši pašiem labākajiem Dundagas vecākiem, tāpēc man tika labs materiāls, ko veidot tālāk. Paldies visiem vecākiem, kas man ir palīdzējuši gan audzināšanas, gan mācību darbā! Manas rīkotās klašu vecāku sapulces vienmēr bija plaši apmeklētas.

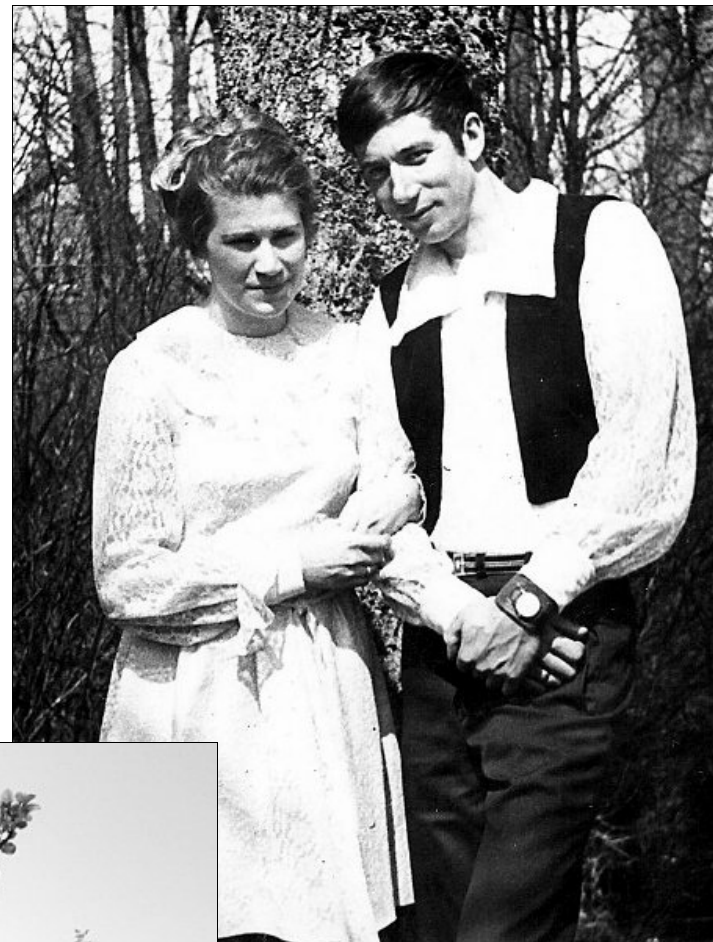
Visu iepriekš saplānot — vajadzība, bet arī patīkama citādība

Veiksme manā darbā ir apzinīgi padarīts darbs. Visu mūžu savu laiku organizēju tā, lai neciestu ne skolas darbs, ne ģimene, tāpēc katru dienu iepriekš saplānoju. Laicīgi katram pasākumam esmu rakstījusi scenārijus, lieliem pasākumiem, kā pēdējiem zvaņiem, žetonu vakariem,

Smalka māksla — pareizi aiziet pensijā

Uzskatu, ka skolotājam 60 gados jāpamet skola. Bērni alkst jaunu, enerģisku skolotāju. Viens iemesls, kāpēc izlēmu doties pensijā, bija pazaudētā balss saite. Bet aiziet no skolas bija ļoti viegli. Pa vidu bija divu gadu starposms, kad strādāju 8 stundas nedēļā. Skolā neesmu tikai vienu gadu.

Man nav garlaicīgi! Mājas darbus nemaz

• Līgita un Laimoņa kāzas.

• Līgita un Laimonis savā dārzā.

nejaudāju apdarīt. Visi skapji un plaukti jārevidē, jāievieš kārtība grāmatās un žurnālos. Labprāt minu krustvārdu mīklas un sudoku. Tā ir krustvārdu mīkla ar skaitļiem, tīrā matemātika, un tā man ir atpūta un bauda.

Pašlaik aizrautīgi lasu grāmatu par izcilo latviešu matemātiķi Jāni Mencu. Un divi ģimenes dārziņi prasa laiku pat visu cauru gadu. Tie mums ir gadus piecpadsmit. Viens ir tīrs augļu dārzs ar dažām puķu dobēm, otrā aug viss pārējais ģimenei vajadzīgais. Mūsos abos sēž zemnieks. Pati no kādas piektās klases katru vasaru ravēju kolhoza bietes, no septītās klases taisīju siena vezumus, katru dienu ap 20, sākumā no vaļējā siena, vēlāk no ķipām. Strādājot skolā, vasarās ņēmām lielos burkānu, kāpostu, cukurbiešu laukus, nopelnījām gan naudā, gan graudā — pat 8 maisus cukura, uz Ziemassvētkiem dāvinājām radiem un paziņām.

«Man sava laime lelama Dundagā»

Es priecājos par to, kas man ir dots, un dots man ir daudz: labs vīrs, mīli bērni un mazbērni. Pavisam mums ir četri. Rūta ir 7. klases skolniece, māsa Līna — 3. klases skolniece Rojas vidusskolā, Ralfs ir 4. klases skolnieks Rīgas Ilģuciema vidusskolā, bet Ričards vēl apmeklē bērnudārzu Rīgā. Arī mazbērnos jau pamanāmas matemātiķu dotības. Kopā visa ģimene svinam svētkus: Ziemassvētkus, Jāņus, dzimšanas dienas. Tad atbrauc dēls un meita ar savām ģimenēm, tad man jācep torte. Paši braucam ciemos pie bērniem.

Priecājos, ka man ir bijuši gudri un sirsnīgi skolēni, brīnišķīgi kolēģi, labi cilvēki, kas joprojām dzīvo visapkārt, un ka šī labestība, kas nāk no Dundagas un tās iedzīvotājiem, mani ietinusi visu mūžu.

Pilnīgi piekrītot Laimonim Kamaram, varu teikt, ka manus kastaņus likteņi sprauž Dundagā, manus ozolus vēji lauž Dundagā, man sava laime lelama Dundagā, man sava taka ejama Dundagā, man savi ezeri dzerami Dundagā, man savi mūži sverami Dundagā.

*Sagatavoja Alnis Auziņš
Foto no L. Ulmanes albuma*

• Pirmā audzināmā klase. Centrā Līgita Ulmane.

Ar Latviju sirdī

Kurš cits, ja ne mēs paši!

Saruna ar Dundagas vidusskolas 11. klases audzēkni Renāru Mičuli valsts svētku priekšvakarā par patriotismu iznāca it kā nejauši. Cik nu jauši vai nejauši viss dzīvē notiek... Es par šo tikšanos priecājos un ar Renāra laipnu atļauju viņa pārdomas piedāvāju lasītājiem.

— Tev ir bijusi iespēja dzīvot un mācīties Vācijā. Ko tas dod salīdzinājumam, tagad atkal esot dzimtenē? Un kā vācieši raugās

uz mums? Kā vērtē starptautisko stāvokli?

— Kad dzīvoju Vācijā, bija sācies pilsoņu karš Ukrainā, un man visbiežāk jautāja: kā jūs Latvijā jūtaties, vai nebaidāties? Vācijā labi apzinās, kas ir Krievija kā pretinieks. Mēs paši varbūt to neapzināmies, ka Ukraina un viņu problēmas nav tik tālu no mums. Krievija taču ir mūsu tuvākais kaimiņš.

Mums pietrūkst patriotiskās domāšanas. Bieži pakļaujamies svešiem uzskatiem, un tas mani sāpina.

Mani bieži kaitina, ka latvietis mēģina salīdzināt Latviju, mazu valsti, ar Angliju, Vāciju. Tie ir nesalīdzināmi lielumi, sākot ar iedzīvotāju skaitu un beidzot ar ekonomiku. Kā tad var samērot algas? Kas mazliet to saprot, tas to nedara.

— Sava veida antipatriotisms ir arī tā žults, kas pārplūdina internetu komentāros...

— Man nepatīk anonīmie komentāri sociālajos tīklos. Ko tas dod, ja ieliks savu negatīvismu? Vienīgi tad ir jēga komentēt, ja cilvēks tiešām cīnās par savu ideju. Tā esmu rīkējies, un ne anonīmi, bet ar savu īsto vārdu un uzvārdu.

— Tagad daudz runājām par aizbraucējiem no Latvijas. Bet apskatīt pasauli jaunībā droši vien der.

— Pasaule ir jāredz, tas ir pilnīgi pareizi. Var arī ilgstoši dzīvot un strādāt ārzemēs. Bet nedrīkst aizmirst savu tautību, savas nacionālās iezīmes, būtību.

— Bet vai nacionālā pašapziņa šā vārda labākajā nozīmē cilvēkā rodas pati no sevis? Vai tomēr ir svarīga sākotnēja ievirze?

— Pilnīgi dabiski tas nenotiek. Ietekmē vide, cilvēki, kas tev ir apkārt. Pirmā ir ģimene, tad skola. Domāju, ka jebkurā mūsu valsts skolā Latvija tiek turēta augstu.

— Kā ir ar patriotisko audzināšanu vācu skolās?

— Vācijā tas ir grūts temats — viņu vēstures dēļ. Es daudz stāstīju, cik mums ir skaista zeme, un tad man skolā pajautāja, vai es neesmu nacionālistiski noskaņots. Bet pašā Vācijā tagad ir nopietnas problēmas, jo iebraucēju skaits pārsniedz pašu jaundzimušo skaitu. Dažā labā pilsētā nav tik vienkārši uz ielas sastapt vācieti... Tagad viņi sāk saprast, ka ir kaut kā jārikojas, jo citādi ārzemnieki pārmāks vietējos.

— Labi, bet vai mūsu skola veiksmīgi ieaudzina patriotismu? Vai tas nav savā ziņā kā karsts kartupelis mutē?

— Tam ir viens skaidrojums — nevar piespiest kaut ko mīlēt. Vai nu cilvēks grib mīlēt, vai nu ne. Uzspiest neko nevar un nevajag. Padomju Savienībā bija uzspiests. Cilvēki klusēja — tikai un vienīgi bailu dēļ.

Ieaudzina neko nevar, bet var iedot sapratni, cik mums daudzās jomās ir labi kā valstij, zemei, ka ir daudz kā tāda, kā citiem nav.

Aizraujošais projekts

No 3. līdz 7. XI Tallinā notika **Comenius + e-Twinning projekts WebBaltic**, kurā piedalījās vidusskolas angļu valodas skolotāja Sandra Salceviča, latviešu valodas un literatūras skolotāja Inta Freiverte un 9. klases skolēni: Ģirts Treinovskis, Rūdolfs Kristaps Bražis, Kristīne Ralle, Eduards Freibergs, Monika Blumbaha un Viola Ieva Rēboka.

Kā pastāstīja skolotāja Sandra, katrā delegācijā bija 6 skolēni un 2 skolotāji: viens no viņiem vadīja darba grupu, otrs rūpējās par organizatoriskiem un tehniskiem jautājumiem. Skolotājai Intai tā bijusi laba iespēja ieraudzīt savus audzēkņus neierastās situācijās un citā vidē.

9. klases audzinātāja dalījās pieredzē, kā izraudzījās skolēnus šim projektam. Pamat sastāvu veidoja Ģirts un Rūdolfs, kas piedalījās angļu valodas olimpiādē, kā arī Kristīne Ralle, kas klases godu aizstāvēja latviešu valodas un literatūras olimpiādē un tādējādi nevarēja būt angļu valodas olimpiādē. Nākamās trīs piedāvāja izvēlēties visai klasei, izvirzot kandidātus un pamatojot, kāpēc tieši ieteikts šis skolēns. Klasesbiedri vienbalsīgi izvēlējās Eduardu un Moniku. No pārējiem 4 izvirzītajiem skolēniem izlozēja vienu, un laimējās Violai. Prieks, ka skolēni klasesbiedrus vērtēja pamatīgi un pēc būtības. Pamatkritērijs — spēja sazināties un angļu valodas prasmes.

Skolotāja Sandra teica, ka pirms došanās uz Igauniju bijis sagatavošanas posms, kurā izveidotas anketas par 3 tēmām: transportu, migrāciju un darba iespējām savā valstī. Apkopotos rezultātus skolēni apsprieduši grupās un daļēji izmantojuši arī sava galaprodukta izveidē Igaunijā. Bijis jāsagatavo arī iepazīšanās spēle un priekšnesums kultūras vakaram.

«Izvēlējamies spēli, kurā vadītājs tur rokā dažādu garumu auklas, katrs dalībnieks izvēlas vienu auklas galu. Kad atlaiž aukliņas vaļā, izveidojas pāri. Katrs no pāra, tinot ap pirkstu aukliņu, saka vienu teikumu par sevi. Kultūras vakaram bijām sagatavojuši vārdus dziesmai *Bēdu, manu lielu bēdu*, taču jaunieši dziesmu papildināja ar deju. Eduards un Viola rādīja priekšā dejas soļus. Beigās visi griezās, saķērušies elkoņos: pat puiši ar puišiem un skolotājas ar skolotājam. Iznāca efektīgs vakara noslēgums! Pēc priekšnesuma skolotāji augstu novērtēja kultūras vakara latviešu priekšnesumu vadītāju Ģirtu, jo viņš prata visus iesaistīt.

Iespaidīga likās Tallinas 21. vidusskola, kur mācās projekta dalībnieki no Igaunijas. Tā ir sena skola, kas dibināta jau 1903. gadā. Skola ir plaša, tajā ir ziemas dārzs, peldbaseins, atsevišķas skolotāju istabas katra mācību priekšmeta skolotājiem.

Iepriecinoša un arī pazīstama likās projektu dalībnieku sagaidīšana šai skolā. Uzstāšanās sākumskolas bērni, kas dziedāja un spēlēja koklei līdzīgu instrumentu. Mēs viesus sagaidām līdzīgi.

Pati šajā projekta posmā biju konsultante spēļu grupai un sadarbojos ar dāņu skolotāju. Guvu lielisku pieredzi. Noslēgumā katras valsts delegācija saņēma pagājušā gada projektā veidotu kalendāru, kura ilustrācijas gatavojuši paši dalībnieki. Ilustrāciju tēma ir *Sociālie tīkli*, un tās ietver arī mūsu skolēnu darbus.

No ārzemju skolotājiem guvām labas atsaucsmes par mūsu skolēniem, viņu labajām angļu valodas prasmēm. Īpaši viņi uzteica Ģirtu un jautāja, vai viņš nav kādu laiku pavadījis ārzemēs, jo puišim ir bagāta valoda, viņš izmanto pat frazeoloģismus. Pateicoties Ģirtam, mūsējie ātri vien atvērās un sāka draudzēties ar citu tautu jauniešiem.

Dalībniekiem bija lieliska iespēja iepazīties ar dalībvalstu — Polijas, Zviedrijas, Vācijas, Igaunijas un Dānijas — dažādu tautību pārstāvjiem, piemēram, tur bija kāds arābu zēns un turciete, kāda meitene, kuras tēvs ir no Somālijas un kura ikdienā valkāja galvassegu», iespaidos dalījās skolotāja Sandra.

«Darbs notika viesu namā, kas atrodas jaukā vietā, kādus 60 km no Tallinas pie jūras. Pēdējā dienā priekšstāde notika Tallinas 21. vidusskolā, tajā piedalījās šīs skolas audzēkņi. Tur pamanījām, ka dažādu vecumposmu bērniem ir atšķirīgu krāsu vestes. Redzējām 1.–4. klašu skolēnus vestēs, vēl kādu pusaudzi, jauniešus gan ne. Iespējams, viņi tās velk tikai svētkos. Brīvpusdienas Igaunijas skolās ir no 1. līdz 9. klasei visiem skolēniem. Piedāvājums ir plašs, ēdiens — garšīgs, un var ņemt, ko vēlas. No 2015. gada 1. janvāra brīvpusdienas būs visām klasēm.

Bijām divās ekskursijās — uz kosmētikas ražotni *JOIK* pie Tallinas un mūsdienīgajā Jūras muzejā Igaunijas galvaspilsētā. Jūras muzejā pirmoreiz biju istā zemūdenē. To varēja izstaigāt un vien iztēloties, kā ir dzīvot tik slēgtā vidē», papildināja skolotāja Inta.

Skolēni, projekta dalībnieki, bija sajūsmā par piedalīšanos. Ģirts darbojies losjona gatavošanas grupā, kur bijis vienīgais zēns. Viņam bijis interesanti klausīties, ko meitenes saka par kosmētiku. Kopīgi izgatavojuši losjonu *Citronu harmonija*, kura sastāvā bijusi kumelīšu tēja, avokado eļļa, medus un bišu vasks. Viņiem bijusi visjautrākā grupa, jo tajā bijusi viena zviedriete un 2 dānietes, valodas viņām bijušas tik līdzīgas! Dažas spilgtākās atmiņas — pēdējā nakts, kas pavadīta viesu namā. Zēni dzīvojuši vienā mājā, meitenes — citā. Puiši nolēmuši aizstaigāt uz meiteņu māju, gājuši vienreiz, otrreiz, trešo reizi, bet viņas nav īsti gribējušas ar zēniem tikties... Nevienas citas tautības pārstāvis nav varējis pilnīgi pareizi izrunāt Ģirta vārdu.

Rūdolfs piedalījies spēļu grupā, kas gatavojuši spēli par transportu. Iznākusi pietiekami laba. Viņam patīcis pilnīgi viss, jo lieliski pavadījis laiku. Skolēns uzteica arī gardos ēdienus viesu namā, jo tur gatavots kā mājās.

Eduards atzinās, ka nav nemaz gribējis braukt, jo īsti labi neprot angļu valodu, bet klasesbiedri viņu izvēlējās un pierunāja. Taču projektā iepazīties ar citu valstu jauniešiem, uzlabojis angļu valodu, mācījies sazināties un sadarboties. Bijuši daudzi jautri piedzīvojumi. Ja būtu iespējams, viņš vēlreiz

Vācieši arī brīnās, ka mēs, simtiem gadu būdami zem svešiem grožiem, esam spējuši saglabāt savu valodu, savas tradīcijas. Kā tas vispār ir bijis iespējams? Krietni varenākas valstis nav saglabājušas savu neatkarību. Mēs daudz esam pazaudējuši, bet daudz arī ieguvuši. Tas nav vienkāršs temats, tas ir arī sāpīgs temats, bet par to vajadzētu vairāk runāt.

— Noprotons, ka tu esi interesējies par Latviju, par mūsu vēsturi. Vai tā ir tava pašā ierosme?

— Jā. Tā ir mana pašā iniciatīva. To esmu darījis jau sen, tāpēc arī zinu daudz. Tas ir mīlestības dēļ pret savu valsti, goda un cieņas dēļ, ko jūtu pret cilvēkiem, kas mūsu valsti ir izveidojuši, lai tā varētu pastāvēt arī tagad. Bija jaunlatvieši, bija viņu darba turpinātāji, tā no ģimenes ģimenē, no paaudzes paaudzē līdz pat šai dienai.

Ja mēs salīdzinātu nupat piedzīvoto krīzi ar kara laiku, tad šī krīze ir kaut kas pavisam niecīgs. Ir sāpīgi, ka mēs iegrimstam slinkumā, ka nedarām paši to, ko varētu darīt. Mums ir zeme, bet mēs to pārdodam...

— Reizēm dzird izteikumus, ka jauniešiem mūsu novadā nav ko darīt. Vai tev Dundagā nav garlaicīgi?

— Nē, nav. Mēģinu visur iesaistīties, izdarīt, cik labi varu, mācības arī prasa laiku, ir draugi. Un te ir dzimtā vieta.

Tikai sveikumu tu pa īstam saproti, cik labi ir būt mājās!

Alnis Auziņš

Foto no Renāra Mičūla albuma

piedalītos šādā projektā kopā ar vācu, dāņu, zviedru, poļu un igauņu jauniešiem.

Kristīne sacīja, ka cieši sadraudzējusies ar vācu skolēniem, nav spējuši vien atvadīties. Viņa kopā ar grupas biedriem veidojusi filmu par migrāciju. Meitenei interesanti šķitis kaut ko uzzināt un iemācīties par montāžu. Brīvajā laikā gājuši uz jūru. Kristīnei saistoša likās ekskursija pa Tallinu. Viņa guvusi prieku un uzlabojusi angļu valodas zināšanas. Jo-projām sazinās ar jaunieģutajiem draugiem un domā, kurā valstī visi kopā atkal varētu satikties.

Monika atzina, ka projekts bijis aizraujošs. Iepazinusies ar polieti un dānieti — meitenēm, kas katrā situācijā atrada labo. Ja jūta, ka kādam ir problēmas, atbalstīja un mierināja. Monika citu tautu jauniešiem iemācījusī latviski: *Labdien! Uz redzēšanos! Lūdzu! Paldies!*. Meitene kopā ar vācieti, zviedrieti un dāni bijusi spēļu grupā. Viņiem izdevies vislabākais spēles noformējums.

Viola teica, ka projekts bijis lielisks piedzīvojums, kurā varēja gan izkopt angļu valodas zināšanas, gan iepazīties ar skolēniem no citām zemēm. Viņa izteica cerību ar iepazītajiem jauniešiem vēl tikties.

Projekta dalībnieki un skolotājas pateicas vidusskolas direktorei Aigai Štrausai par projekta atbalstīšanu un šoferim Edgaram Kārklevalkam par drošu braucienu. «Viens posms noslēdzies. Ja izdosies veiksmīgi uzrakstīt nākamā projekta pieteikumu, sadarbība turpināsies», cer skolotāja Sandra.

Diāna Siliņa

Svētku sarīkojums Kurzemītē

14. XI notika valsts svētku koncerts Dundagas bērnodārzā.

Saposušies bērni, viņu vecāki, audzinātājas un auklītes kopā ar viesiem — domes priekšsēdētāju Gunāru Laicānu, Saimnieciskā dienesta vadītāju Andri Kojro, uzņēmēju Jāni Mauriņu un šo rindiņu autoru — skanīgi nodziedāja valsts himnu. Jau ienākot zālē, uzmanību piesaistīja daudzās sarkanbaltsarkanās sirsnīgas pie sienas. Visi sapulcējušies iepazīnās ar filmu, kurā bija iemūžināta šīs sienas tapšana — kā bērni ar vecākiem no rīta ieradās dāvēt katrs savu sirdi, bieži vien ar rakstisku novēlējumu jubilārei Latvijai.

Koncertā mijās pašu bērnu priekšnesumi ar bērnodārza darbinieču un bērnu mammu ansambļa dziesmām. Savukārt pirmsskolas

izglītības iestādes vadītāja Ilona Onzule pateicās par sadarbību un atbalstu G. Laicānam, J. Mauriņam un A. Kojro, kam bērnodārza saime jau pirms pāris gadiem ar humoru piešķīrusi barona titulu. Novada vadītājs G. Laicāns teica zīmīgus vārdus, ka lielākais iepriecinājums ir iepriekšējā gada 40 jaundzimušie, mūsu novadam tik netipisks skaits, ko Laicāna kungs jau uzreiz pārvērtā divu jaunu grupiņu izteiksmē...

Jaukā koncerta noslēgumā visi fotografējās pie sirsnīgsienas, un ikviens, kas vēlējas, varēja izlasīt novēlējumus Latvijai. Arī šādu: būt sirsnīgai un laimīgai.

Alnis Auziņš

Vēsturi godājot

Saikne ar dvēseles dzimteni

Novembra svētkus Mazirbē 10. XI ievadīja tikšanās Lībiešu tautas namā ar ilgga-dējo Latvijas Okupācijas muzeja darbinieci Dagniju Staško, kas tieši šajā datumā pirms 70 gadiem kopā ar savu ģimeni un citiem bēgļiem no Rojas devās uz Gotlandi.

Pasākumu rīkoja Veronika un Edgars Mil-leri, tajā piedalījās Kolkas ciema pārvald-nieks Aldis Pinkens, Mazirbes skolēni un skolotāji, kā arī Dundagas vidusskolas 6. b klases audzēkņi kopā ar skolotāju Silvu Ro-zenbergu, Latvijas evaņģēliski luteriskās baznīcas (LELB) Rekolekciju centra vadītājs mācītājs Kārlis Irbe, LELB mācītājs Hanss Jensons, pēc tautības zviedrs, un citi intere-senti. Sākumā visi kopā noskatījāmies doku-mentālu filmu *Pāri jūrai. Bēgšana uz Zviedriju*. Tad sekoja Dagnijas kundzes aizraujošais stāstījums.

Braucienу rīkojis viņas tēvs Pauls Treijers, kurš ļoti baidījies, ka krievi nāks atpakaļ. Bi-

jis jau pieredzēts Baigais gads. Tēvs bijis mazpulku inspektors, un tas nepatika ne vā-ciešiem, ne krieviem. Vispirms ģimene devu-sies bēgļu gaitās uz Spāri. Tur viņi *Novadnieku* mājās ilgāku laiku ļoti pieticīgi dzīvojuši. Tēvs sagādājis laivu, ar velosipēdu apbraukā-jis Rojas apkārtnē vācu patruļvietas, meklē-jot atļaujas. Uz Zviedriju neļāva braukt, uz Vāciju varbūt vēl. Atļauju gan dabūjis.

Tad 17 cilvēki, 12 pieaugušie un 5 bērni, kopā vairākas ģimenes, kas nekad nebija braukuši jūrā, sasēdās laivā. Tā bijusi pārpil-dīta. Laivai priekšā uzsituši finieri. Mamma Milda no auduma atgriezumiem pareizās Latvijas karoga krāsās bija uzšuvusi karodzi-

ir senajos notikumos iesaistīto cilvēku liecī-bām.

Stiprinājusies ar ķiplokaizītēm un zāļu tēju, tautas nama grupa kopā ar skolas bēr-niem, arī direktori Ilzi Kriķīti, devās lāpu gājienā pa satumsušo Mazirbi uz jūras pusi. Tur kāpās Andris Kandis aizdedza divas ro-miešu sveces — būtībā divus sausius, smiltīs ieraktus stabus. Senie romieši tā esot ap-gaismojuši savas nometnes. Ejot tālāk pa lie-dagu, degošo stabu liesmas bija redzamas vēl ilgi, bet ciemu pieskandēja dziesmas, no kurām jaunieši visaizrautīgāk dziedāja *Div' dijiņas*.

Paldies Edgaram un Veronikai Milleriem par Lāčplēša dienu Mazirbē jau trešo gadu pēc kārtas!

Alnis Auziņš

ņu, un to novietojusi laivas priekšgalā. Laiva bijusi ar motoru, līdzī spaiņi...

Nekādu koferu nav bijis. Dagnijas ģimene paņēmusi vilnas segu, mammas tautastērpu ar saktām un izšūto aubi, fotoaparātu, Latvi-jas Universitātes diplomu, fotogrāfijas, kris-tību karotes un vēl dažas, divas bērnu krūzī-tes, pasas un bērnu grāmatas, arī Alberta Kronenberga *Sprunguļmuižas gadatirgus*. Pie Melsnīla vācieši no krasta apšaudījuši, nācies braukt malā, taču atļauja bijusi, ļauts braukt tālāk. Apbraukuši Kolkas ragu, pie Mazirbes griezuši jūrā Gotlandes virzienā. Dagnijas tēvs nofotografējis Mazirbes krastu kā zemes strēmeli. Bijis slapjdraņķis, auksts, finieris kļuvis slapjš. Dagnijai, kurai toreiz bijuši 6 ar pusi gadi, spilgti atmiņā no brauciena palī-kušas mammas izjūtas. Mamma teikusi, ka nekad nav piedzīvojusi tik lielas bailes. Tēvs līdis uz vēdera nostiprināt Latvijas karogu, viņam tas bijis būtiski.

Nākamajā rītā, 11. XI, pēc šausmīgās nakts ieraudzījuši zemi. Plkst. 11.00, kad visa Ei-ro-pa atzīmējusi I pasaules kara beigas, pie-braukuši pie Gotlandes krasta. No šī skata Dagnijai atmiņā palikuši lieli skursteņi. Pir-mais, ko zviedri viesmīlīgi piedāvājuši, bijusi baltmaize ar ievārījumu.

Zviedrijā ģimene nodzīvojusi sešus gadus, tad devās pāri okeānam uz Kanādu. Bēgļu gaitas un dzīve svešā zemē krasi bija mainī-jusi Dagnijas vecāku dzīvi. Mamma, kura Ri-gā strādājusi par sekretāri laikrakstā *Brīvā Zeme* pie redaktora Jūlija Druvas un kurai mājās bijusi mājkalpotāja, svešumā gājusi ti-rīt mājas citiem. Tēvs, agronoms ar labu iz-glītību, strādājis fabrikās un kūdras purvā.

D. Staško atzīst, ka viņas ģimenē citādi ne-varēja būt, kā ieauģt latviskajā. Viņas tēvs Kanādā nodibinājis pirmo mazpulku organi-zāciju, 30 gadus vadījis Niagāras latviešu draudzi. «Tie, kas manos gados un vecāki, it kā zināja, ka pārspilē latvietību vārda labā-kajā nozīmē: bija jāmācās valoda, jādejo tau-tas dejas, jādzied latviešu dziesmas. Lai trim-dā saglabātu latviešu valodu, jāstrādā un jā-būt jēgai, tāpēc tur veidojās latviešu sabied-rība, latviešu valodu un tradīcijas uzturēja arī ģimenēs», stāstīja D. Staško. Viņa atzina, ka «valoda vajadzīga, lai saglabātu saites ar savu dvēseles dzimteni — Latviju».

Lāčplēša dienā Kolkā

Stāsta Dzintra Tauniņa.

Lāpu gājiens vijās cauri gandrīz visai Kol-kai — no *Delfīniem* līdz tautas namam. Šķiet, ka ikkatru gadu dalībnieku pulks kļūst ar-vien lielāks, jo lāpu gājiens mūsu ciemā ir kaut kas īpašs. Tas saista ar patriotismu un iespēju piedalīties ikvienam. Šogad priekš-galā soļoja mūsu pašu bundzinieki. Skaisti ar svecēm izgaismota bija skola un bērnu-dārzs. Skolas logos mirdzēja svečīšu liesmas, bet pie skolas no svecēm bija izveidotas lat-vju zīmes. Cilvēki teica — ļoti skaisti! Gājie-nā piedalījās arī novada vadītājs Gunārs Lai-cāns, kurš atzina, ka Kolka nemaz tik maza nav. Viņš pie svecēm izgaismotā tautas na-ma teica svētku uzrunu.

Artis Skarbinieks un Kristīne Rudgale bija ieradušies kopā ar mazo meitiņu Esteri, kas aizmigusī gulēja ratiņos, un sunīti Bobo, ko Kristīne nesa rokās. Ģimene nāk otro gadu, jo, kā sacīja Artis, savējie, ar to domājot savu tautu, jāatbalsta.

Nauris, Jolanta un Kārlis Ģērmaņi lāpu gā-jienā piedalās jau vairākus gadus. Šī gada pa-sākumu viņi vērtēja atzinīgi. Trešklasniekam Kārlim patīcis gan iet gājienā un nest lāpu, gan skatīties attēlus uz ekrāna un klausīties dziesmās. Viņš atzina, ka dziesminiekam bi-jusi laba balss. Abi vecāki uzskata, ka kon-certs bija piemērots visiem, arī skolēniem, ja vien viņiem bija skaidrs, uz kurieni nāk. Nauris uzteica pasākuma pilnīgo atbilstību tematam. Jolanta sacīja, ka sarīkojums no ga-da gadā kļūst arvien labāks, šogad viņai ļoti patīcis. Vienīgi himnas pietrūcis.

Kaut gan vakars bija neparasti mīlīgs, ne-trūka karstas tējas piekritēju. To uz uguns-kura vārīja Santa Sula, un tēja bija garšīga!

Par skaistu tradīciju Lāčplēša dienā pēc

Viese vēl aizvien glabā to pašu no Latvijas uz Zviedriju vesto mammas tautastērpu, pa-šai ir arī savējais.

Lielisku jautājumu pēc uzmanīgas klausī-šanās uzdeva Mazirbes internātpamatskolas audzēknis Artūrs Štromanis: vai nav bijis emocionāli grūti pirmoreiz atbraukt uz Lat-viju? Pirmoreiz tas noticis 1984. gadā, un viss viņai šeit licies svēts — katra lapiņa, katra puķīte un akmentiņš. Nē, grūti nav bijis. Viss bijis fantastiski: skaistā daba, brīnišķīgā vec-rīga. Te ieraudzījusi to, par ko mītnes zemē lasījusi. Pirmoreiz satikusi radus, daudzi no viņiem iepriekš bijuši izsūtījumā.

1993. gadā Dagnijas kundzes kolēģe Gun-dega Mihele, ķīmijas profesore no Čikāgas, kas pēc tam ilgus gadus vadījusi Latvijas Okupācijas muzeju, darbavietā ieguvusi pus-gadu brīvlaiku un aicinājusi arī D. Staško ap-lūkot Latviju divus gadus pēc neatkarības at-gūšanas. D. Staško līdz bijis ieteikums Latvi-jas Saeimai no Latvijas vēstniecības Kanādā, un viņa uzņemta atplestām rokām. «Gundega vārīja putru, bet es strādāju Saei-mā», atcerējās D. Staško. No šī darba izauga Latvijas Okupācijas muzejs, kuram šogad ap-rit 21 gads. Viņa arī vadījusi latviešu vasaras skolu *Saulgrieži*, kas, starp citu, 1997. gadā bija Dundagas pili.

Dagnijas kundzes stāstījums ne mirkli ne-ļāva garlaikoties ne pieaugušajiem, ne skolē-niem. Viņa aicināja, lai skolēni jautā tuvinie-kiem un izzina savas ģimenes vēsturi, jo pie-nāks laiks, kad vairs nebūs, kam prasīt. Arī no vecajā laivā bēgļu gaitās braukušajiem 17 bēgļiem tagad šai pasaulē D. Staško palikusi vienīgā, un viņai vairs nav, kam paprasīt at-sevišķas detaļas, ko viņa kā bērns toreiz ne-varēja zināt.

Par to, ka tikšanās ir novērtēta un palikusi atmiņā, vēlreiz pārliecinājos, vidusskolā sa-tiekot 6. b klases skolēnus: Aneti Adamoviču, Beatrisi Zingniku, Andu Šmēdiņu, Kristīni Bumbieri un Mārtiņu Blūmentālu. Viņi atzi-na, ka uz Mazirbi bijis vērts braukt, lai ie-klausītos Dagnijas kundzes dzīves pieredzē. Mārtiņš izteica prieku, ka tagad vairs nav tā-di laiki, kad jābrauc laivā pāri jūrai un jādo-mā, vai paliks dzīvs vai ne.

Diāna Siliņa

Daļa Kārkluvalka foto

Uz patriotiskas nots

11. XI svētkus svinēja Mazirbē.

Lāčplēša diena lībiešu galvaspilsētā turpi-nāja iepriekšējā dienā aizsāktu nacionālo, vēsturisko un patriotisko stīgu.

Vispirms tautas nama priekštelpā Vero-nika Millere īsi atgādināja šīs dienas vēstu-risko nozīmi. Klātesošie — liela daļa Mazir-bes internātpamatskolas audzēkņu, Kandu ģimene, Maija Zamberga, Māra Šleinere un citi interesi — noskatījās jauno latviešu filmu *Mammu, es tevi mīlu* un pēc tās tema-tiski ļoti atbilstošās trīs Okupācijas muzeja sagatavotas dokumentālās filmas — par bē-gļiem Otrā pasaules kara beigās uz Zviedriju, par izsūtīšanām un par vācbaltiešiem. Fil-mām vienāda pieeja — visās galvenā vērtība

«Brīvi tikai sirdī nest»

Skaists lāpu gājiens no *Lielās skolas gar Krokodilu* līdz laukumam starp pili un baznīcu — tā sākās Lāčplēša dienas pasākums Dundagā.

Laukumā gājiena dalībniekus sagaidīja sarkanbaltsarkanais karogs, divi uguns-kuri, ekrāns ar attēliem, dziesminieks Egons Pič-ners ar dziesmu, kā arī mūsu kultūras meite-nes Smaida Šnikvalde un Ruta Bērziņa.

Kodolīgā dialogā Arnis Ozoliņš un skol-nieks Marks Aukmanis atklāja, kas ir Lāčplē-ša diena. Luterāņu draudzes mācītājs Ar-mands Klāvs, liekot domāt, kas vajadzīgs, lai mūsu zeme būtu brīva, aicināja mūs pašus nepalikāt savos būros, bet būt brīviem savā draudzē, novadā un valstī. Dziesminieks E. Pičners sniedza nelielu patriotisku dzies-mu koncertu, kura papildu vērtība bija attē-li, kas mainījās uz lielā ekrāna atbilstoši dziesmu vārdiem — latviešu karavīri, Brīvī-bas pieminēklis, iedegta svece, Lielvārdes

josta, Latvijas ainavas... Mani visemocionālāk skāra dziesma par izvešanām un *Latvija — tie esam mēs*, kas beidzās ar vārdiem: «Latviju nevar uzlikt uz papīra, / Latviju neiznāk azo-tē slēpt./ Latviju nedrīkst padusē pasist, / Brīvi tikai sirdī nest».

Laukumā bija pulcējušies gājiena dalībnie-ki, gan skolēni, gan ģimenes ar mazākiem un lielākiem bērniem. Te sastapu Māri Napski, Baibu Kučinsku, viņu dēlus — Ernestu, ku-ram būs seši gadi, un Valteru, kuram būs četri. Māris teica, ka šajā vakarā piedalās katrreiz, kad vien ir laiks. Baiba sacīja, ka šo-gad ar bērniem esot otro gadu. Nāk tāpēc, ka tas bērniem ir notikums un prieks. Ernests atcerējās, ka pērn gājienā sistas bungas, bet šogad neviena bundzinieka nav bijis.

pasākuma kļūst fotografēšanās pie Latvijas karoga laukumā. Šo iespēju izmanto gan sko-lēni, gan jaunās ģimenes, šogad arī Artis un Kristīne ar Esteri un Bobo.

Pēc pasākuma vēl uz laukumu ieradās cil-vēki kopā ar bērniem. Brīnišķīgs vakarā iz-skatījās izgaismotais Dundagas centrs. Par iedegām svecēm bija padomāts gan kafejnī-cas *Krūziņi*, gan bistro *Vecā pirts* apkaimē. Protams, to netrūka arī gar Pils, Talsu un E. Dinsberga ielas ietvēm. Par to bija gādāju-šas Ruta un Smaida. Svētku izjūtu radīja pie laternām pieliktie Latvijas karodziņi.

Diemžēl darvas karoti šajā Latvijai nozīmī-gajā dienā ielēja kāda skolniece, kas pēc pa-sākuma bez žēlastības spārdīja un brādāja centrā gar ietvi noliuktās sveces. Ja nebūtu piekerta, tad varbūt vēl ilgi turpinātu. Acīm-redzot kādai sirsniņai bija pietrūcis mīlestī-bas un kaut kas tik ļoti sasāpējies, ka cilvēk-bērns nav ticis ar sevi galā... Cīņa par izeša-nu no sava būra brīvībā nemaz nav viegla.

Diāna Siliņa

Cilvēka labākais draugs

Aizraušanās un gandarījums

Vairāk nekā divus gadus Pāces *Bāriņos* dzīvo Dastins Lemiselburgs. Vācietis tātad. Precīzāk sakot, vācu aitū suns, kurš kļuvis par Valda Heiberga un Lindas Reimartuses ģimenes mīluli, Talsu suņu skolas cītīgu apmeklētāju, dažādu izstāžu un sacensību dalībnieku, diplomu un kausu saņēmēju, arī uzvarētāju.

Linda vācu aitū suni izvēlējusies tāpēc, ka viņai šīs šķirnes dzīvnieki šķiet visgudrākie, visskaistākie un visuzticamākie. Kad nomirusi iepriekšējā sunene Lora, Linda vairs par citu suni nav gribējusi ne dzirdēt. Taču ar laiku tomēr sākusi meklēt internetā sludinājumus par vācu aitū suņu kucēniem. Neviens ilgi nav iepaticies. Un tad reiz attēlā ieraudzījusi īstus skaistuļus! Bijusi pārsteigta, ka tie piedzimuši tepat, Latvijā, Limbažu suņu audzētavā. Sazinājusies ar saimnieci un pieteikusies uz kucēnu no nākamā metiena. Tajā pasaulē nākuši 5 suņu puikas.

Kad Linda ar Valdi un meitiņu Anniju Paulu aizbraukuši lūkoties, no voljēra izlaista arī suņu mamma. «Četri kucēni metās pie viņas zīst pupu, bet piektais uzreiz pienāca pie mums un negāja prom, visādi izrādījās, ka ir labāks un stiprāks par pārējiem. Saimnieces sacīja, ka ikdienā viņš tā nemaz neuzvedas. Līdz šim gadījumam neticēju stāstiem, ka suns izvēlas saimnieku, bet mums ar Dastinu notika tieši tā», atklāj Linda.

Tā bijusi tikai noskatīšanās. Kucēnus Latvijas suņaudzētavās drīkst tirgot tikai no 2 mēnešu vecuma. Kad šis laiks pienācis, Linda ar kucēnu saimnieci satikusies Rīgā. Dastins pa mēnesi bija krietni paaudzies, ausis jau viņam bijušas saslēgušās smailas. Kucēns visu ceļu sēdējis jaunajai saimniecei klēpī.

Mazais Dastins uzvedies godīgi un bijis paklausīgs. Protams, pa kādam nedarbam jau gadījies. Sākumā viņš dzīvojis istabā. Reiz apgāzis groziņu ar galda piederumiem, tie visi bijuši uz grīdas. Nākamajā dienā kucēns bija padarbojies ar brūkleņu maisu, ko saplēsis, sārtās ogas bija izripojušas pa visu grīdu. Līdzīgi citā reizē iznācis ar kartupeļu maisu.

Vēl Dastinam pie sirds gājušas Annijas Paulas mīkstās mantiņas, tām viņš izplēsis acis, lentītes un norāvis līpas. Reiz atgriežoties mājās, Linda nevarējusi saprast, kas noticis — pa kuru laiku sniegs uzsnidzis? Taču tas nav bijis sniegs, bet gan izkīdāta kāda mīkstā mantiņa, kuras pildījums, izmētāts pa

pagalmu, atgādinājis sniegu. Kurpes un mēbeles gan kucēns nav sagrauzis.

Dastins, protams, ir ticis arī pie īstām suņu rotaļlietām, vislabākās nopērkamas izstādēs, arī zooveikalos. Tās ir izturīgas.

Linda Dastinu no 3 mēnešu vecuma vismaz divas vai trīs reizes nedēļā sākusi vest uz Talsu suņu skolu pie apmācību instruktores kinoloģes Ilzes Čuhnovas-Rancānes. Līdzī brauc arī Annija Paula. No 5 mēnešu vecuma Dastins sācis piedalīties izstādēs. Mazuļu klasē, t. i., kucēniem vecumā līdz pusgadam, Dastins bijis labākais mazulis savā vācu aitū suņu grupā. Viņš izgājis mazuļu, kucēnu, junioru un darba klasi. Pēc pēdējās atzīts par vaislas suni, tātad derīgs pārošanai. Iziet darba klasi var, izpildot Latvijas kinoloģijas federācijas ciltsdarba reglamenta prasības. Tās ir pamatprasības, lai saimnieks var kontrolēt suni un lai suns ir paklausīgs un bez komandas aizstāv saimnieku. Pirms vaislas kārtošanas kaulu analīzes vajadzējis vest uz Rīgu.

«Septembrī Dastinam darba klasē bija 1. izstāde. Tas ir sasniegums — darba klasē tikt izstādē. Pirms katras specializētās izstādes vācu aitas suņiem darba klasē jāpierāda savas prasmes pamatapmācībā, lai vakarā tiktu ringā. Izstādēs var būt kāda suņu meitene, kam Dastins iepatikas. Sacensībās arī jāturpina piedalīties, lai nezūd iemaņas un prasmes. Tajās uzvarot, balvā var saņemt kausus, diplomus, medaļas, arī suņu barību. Mums mājās ir liels plaukts, pilns ar Destina kausiem no dažādām sacensībām un izstādēm. Mūsu mīlulis trīs reizes bijis labākais suns izstādē, vienu reizi — labākais šķirnes pārstāvis. Rīgā starptautiskajā izstādē starp vācu aitū suņiem 1. grupā viņš ieguva pirmo vietu, līdz ar to kļūdams par pirmo, kas no Talsu suņu kluba vācu aitū suņiem saņēmis tādu nosaukumu. Mūsu kluba biedriem no pārdzīvojuma bija asaras acīs. Pati biju tik apjukusi, ka tikai vakarā sapratu, kas noticis», stāsta Linda.

Talsu suņu skolas dalībnieki divreiz gadā brauc uz izstādēm ar paraugdemonstrējumiem. Priekšnesumus izdomā trenere. 22. un 23. XI notiek starptautiskā suņu izstāde Ķīpsalā *Zooekspo 2014*. Otrajā dienā uzstāsies arī Talsu suņu klubs. Pērn priekšnesums šajā izstādē saucies *Deja ar suni*. Tās nāves numurs ir bijis šāds: saimnieki ar saviem suņiem stāv tunelī cieši blakus, bet amerikāņu stafordšīras terjers lielajiem suņiem izskrien caur vēderapakšu. Tas ir pārbaudījums visiem suņiem, taču viņi iztur. «Mums šis numurs izdodas! Šogad to rādīsim trešo reizi», Linda neslēpj prieku.

Destina audzētājas nosacījums bijis, ka vismaz reizi gadā suns jāizved parādīt uz izstādi. Taču Linda un Annija Paula varbūt reizi gadā tikai tās izlaiž, jo ar to vienkārši *saslimst*. Mēnesī reizēm sanāk viena vai divas. Jūlijā tās notiek daudzviet, tad ir aizņemtas visas sestdienas un svētdienas. Parasti tās notiek divas dienas. Tālākā vieta, kur kopā ar Dastinu braukts uz sacensībām, šogad bijusi Rēzekne, bet tālākais punkts, kur bijuši uz izstādi, ir Marianpole Lietuvā, pie Polijas robežas.

Bieži sacensībās ar Dastinu kopā startē Annija Paula, tās ir gan jautrības stafetes, gan šķēršļu joslā uz ātrumu.

Talsu suņu skola ir viena no tām, kas rosīgi rīko sacensības, tad uz turieni brauc biedri no citiem suņu klubiem. Tur ir arī ļoti daudz vācu aitū suņu, ko aktīvi ved uz izstādēm. Labus panākumus izstādēs gūst arī Talsu su-

ņu skolas kaukāzieši, labradora kucēni, amerikāņu stafordšīras terjers. Liels čempions ir dobermans — viņš parasti uzvar.

«Katrā izstādē sunim ir atšķirīgs garastāvoklis. Ir dienas, kad Dastinam laba oma, bet ir arī tādas, kad grib, lai liek mierā. Taču suns lieliski saprot, ka tad, kad ir izstāde vai sacensības, ir jāsaņem. Tā notika arī tad, kad Dastins ieguva pirmo vietu Rīgas starptautiskajā izstādē. Bija jau vēls vakars, Dastins noguris, uzmetis kūkumu, viņam jau viss apnicis, grib mājās... Taču tad, kad vajadzēja, tik cēli izskrēja! Zināja, ka jāparāda, kāds viņš ir», atceras Linda.

«Dastins nāk mīloties, grib, lai viņu paņem klēpī, lai vismaz galvu var tur nolikt. Sunim ļoti patīk vizināties automašīnā. Viņu valdzina jūra. Kā viņš palēkdamies skrien pāri viļņiem jūrā iekšā! Braucam pa mežu staigāt, kopā lasījām mellenes, brūklenes, sēnes. Sākumā Dastins meža veltes ēda no groza. Tad parādīju, ka ogas aug mētrās. Viņš saprata, kas jādara. Dastins pērn palīdzēja mums meklēt gailenes un atrada arī!»

Linda atzīst, ka vācu aitū suņi gatavi darboties no rīta līdz vakaram. Ja sunim viss tik labi nepadotos, tad jau arī nebrauktu ne uz sacensībām, ne izstādēm. Nu darbošanās ar Dastinu Lindai kļuvusi par aizraušanos, kas paņem lielu laiku, bet arī sagādā gandarījumu.

Diāna Siliņa,

foto no Lindas Reimartuses albuma

Liekam aiz auss

Atvērts elektrības tirgus

Ko tas nozīmē, un kā jārikojas?

3. III valdība nolēma pārcelt pāreju uz brīvu elektroenerģijas tirgu mājāsaimniecībām. Brīvo tirgu atvērs 2015. gada 1. janvārī. Tas nozīmē, ka «viens elektrības piedāvājums visiem» beigs pastāvēt un elektrība kļūst par precī, ko turpmāk tirgos vairāki savstarpēji konkurējoši tirgotāji. Iedzīvotājiem jāizvēlas piemērotākais piedāvājums.

Kāpēc jāatver elektroenerģija tirgus mājāsaimniecībām?

Atverot elektroenerģijas tirgu, Latvija īsteno valsts attīstībai un iedzīvotājiem svarīgo enerģētiskās neatkarības mērķi — iespēju pirkt elektrību par izdevīgākām cenām Ziemeļvalstu tirgū. Izmantojot jaunizbūvētos elektroenerģijas piegādes ceļus, to vajadzīgajā apjomā piegādās uz Latviju, piemēram, no Zviedrijas vai Somijas caur Igauniju.

Nav apstiprinājušas bažas, ka atvērtais tirgū nebūs pietiekamas konkurences. Konkurence starp tirgotājiem pastāv un pat saasinās. Gada sākumā gatavību tirgot elektroenerģiju bija izteikuši četri tirgotāji, pašlaik — septiņi, no kuriem trijiem — a/s *Latvenergo*, SIA *Baltcom TV* un SIA *WIN Baltic* — jau ir spēkā esoši piedāvājumi, savukārt pārējie tirgotāji ar saviem elektrības piedāvājumiem iepazīstinās līdz gada beigām vai nāka-

majā gadā.

Līdzīgi kā, saglabājot tālruņa numuru, līdz šim izvēlēties sev piemērotāko mobilo sakaru operatoru un tarifu plānu, jūs varat izvēlēties arī elektroenerģijas piedāvājumu. Pirmo reizi Latvijā elektrību varēs nopirkt kopā arī ar citiem mājoklī svarīgiem pakalpojumiem, piemēram, kā komplektu, kurā iekļauts arī internets, TV un telefons.

Elektroenerģijas piegādes ceļš līdz klientiem nemainās — jauni vadi un kabeļi nevienam nav jāvelk, skaitītāji nav jāmaina, jaunas kontaktligzdas mājokļos arī nav jāierīko. Visi tirgotāji izmantos valsts elektrotīklu, ko ikdienā uztur un attīsta a/s *Sadales tīkls*. Elektrību līdz iedzīvotāju mājām kā līdz šim piegādās a/s *Sadales tīkls*, tāpēc arī iedzīvotājiem reģionos nav atšķirības no iedzīvotājiem pilsētās — visi tirgotāji izmantos valsts kopējo elektrotīklu; nevienam tirgotājam jauni vadi un kabeļi līdz savu klientu mājoklim nebūs jāvelk.

Kas ir svarīgi un kā jārikojas iedzīvotājiem?

Jums vajadzētu zināt elektrības vidējo mēneša patēriņu un termiņu, līdz kuram jāizdara izvēle. Savs ikmēneša patēriņš ir jāzina, lai spētu adekvāti izvērtēt tirgotāju piedāvājumus. Tas ir galvenais rādītājs, ap kuru

veidojas tirgotāju piedāvājumi.

Otra lieta — piedāvājuma izvēles termiņi. Sava izvēle ir jāizdara līdz 15. XII, ja vēlaties mainīt tirgotāju vai kādu no tirgotāju piedāvājumiem jau no 1. I. Ja nevēlaties neko mainīt vai neesat vēl iepazinies ar sev piemērotāko elektroenerģijas piedāvājumu, neuztraucieties — elektroenerģiju jums nodrošinās esošais elektroenerģijas tirgotājs atbilstoši universālā pakalpojuma nosacījumiem. Tomēr ir jāņem vērā, ka tā var būt dārgāka, nekā tā būtu tad, ja klients būs izvēlēties piedāvājumu atbilstoši mēneša patēriņam.

Elektroenerģijas tirgotāju vai piedāvājumu varat mainīt katru mēnesi — par to jāvienojas ar jauno tirgotāju līdz iepriekšējā mēneša 15. datumam. Iesakām to darīt laikus, negaidot mēneša 15. datumu. Līdz tirgotāja vai piedāvājuma maiņai ir jāapmaksā visi līdzšinējie patērētās elektroenerģijas rēķini.

Kam jāpievērš uzmanība elektrības piedāvājumos?

Izvērtējot piedāvājumus, ir jāskatās uz vairākiem faktoriem, ne tikai 1 kWh cenu. Piemēram, kur elektrības rēķinu var apmaksāt lētāk. Pastāv liela atšķirība starp drukātu rēķinu pa pastu un elektronisku rēķinu, kā arī norēķinu iespējām tirgotāju portālos, kas rēķinu apmaksu nodrošina bez maksas, internetbanku, pasta nodaļu un bankas filiāli.

Ja jums ir vairāki objekti, piemēram, māja un vasarnīca ar atsevišķiem skaitītājiem, tos var apvienot vienā līgumā un rēķinā. Tā iegūsiat izdevīgāku elektrības cenu un ietaupīsiet, apmaksājot rēķinu. Par šādu iespēju jautājiēt savam tirgotājam.

Informāciju par uzņēmumiem, kas tirgo elektroenerģiju mājāsaimniecībām, varat iegūt portālos www.e-st.lv, www.sadalestikls.lv, kā arī rakstot uz st@sadalestikls.lv vai zvanot uz 80 200 403.

Kam sniegs valsts atbalstu?

Atverot elektroenerģijas tirgu mājāsaimniecībām, ir padomāts, kā sniegt atbalstu tām sabiedrības grupām, kam to visvairāk vajag — trūcīgajām un maznodrošinātajām personām, kā arī daudz bērnu ģimenēm.

Daudz bērnu ģimenēm nodrošinās iespēju iegādāties 300 kWh mēnesī par elektrības cenu, kas līdzvērtīga līdzšinējam Starta tarifam. Lai saņemtu atbalstu, savas pašvaldības sociālajā dienestā jānoformē šādas personas statuss un turpat jāpaziņo a/s *Latvenergo* līguma numurs, uz kuru atbalstu attiecināt. Atbalstam papildus pieteikties nevajag, jo pašvaldības sociālais dienests visu vajadzīgo informāciju nosūtīs a/s *Latvenergo*.

Savukārt trūcīgām un maznodrošinātām personām nodrošinās iespēja iegādāties 100 kWh mēnesī par elektrības cenu, kas līdzvērtīga līdzšinējam Starta tarifam. Lai saņemtu atbalstu, savas pašvaldības sociālajā dienestā jānoformē šādas personas statuss un turpat jāpaziņo a/s *Latvenergo* līguma numurs, uz kuru atbalstu attiecināt. Atbalstam papildus pieteikties nevajag, jo pašvaldības sociālais dienests visu vajadzīgo informāciju nosūtīs a/s *Latvenergo*.

Papildinformācija

a/s *Sadales tīkls*

E-pasts: st@sadalestikls.lv

www.e-st.lv

www.sadalestikls.lv

Klientu servisa tel. 80 200 403

Bojājumu pieteikšanas tel. 80 200 404

Min izāmō, min sindimō!

Līvu karoga svētkos • Līvōd plagā pivši

16. XI Mazirbē lībieši un viņu draugi svinēja savus svētkus.

Diena iesākas ar dievkalpojumu baznīcā. Mācītājs Kārlis Irbe novēl ikkatram cīnīties pret grēku un tumsu sevī — tas lielākais devums Latvijai un tautai.

Tad tuvāki un tālāki viesi saplūst Lībiešu tautas namā. Apsveicinos ar Dāvi Staltu, kas interesējas par jaunumiem *Dūonīg* galā, ar Līvu savienības vadītāju Ievu Ernštreiti spriežam, ka tagad jau jādomā, lai savienības jaunais vadītājs — un 2016. gada vēlēšanas drīz būs klāt! — ne vien degtu par lībiešu lietu, bet arī nādziģi rakstītu projektus, savukārt Zoja Sīle mani samulsina ar vārdiem, uz ko atmurminu «Tēriņš». Izrādās, cienījamā lībiešu valodniece citē kāda mana paša raksta virsrakstu līvu mēlē...

Kā moto gājienam uz jūru ir Julģi Staltes

teiktais: šai pusē mūsu ir vien sauja, bet tai pusē mūsu ir pulka. Pa priekšu soļo mazirbnieks Andris Kandis, nesdams līvu karogu. Liedagā Andris iedez divas romiešu sveces, Julģi atdod godu senču piemiņai, bet viešņas no Ventspils, *Rāndalist* kopas, uzsāk dziesmu, kas aizvējo novembra debesīs. Lūkoju saskaitīt klātesošos, man iznāk seši desmiti. Tas jau par vienu sauju vairāk!

Pēc tam tautas namā stiprinājušies ar karstiem dzērieniem, raušiem un sviestmaizēm, atkal pulcējamies ārā, lai atklātu Lībiešu etnogrāfisko istabu. Vispirms gan projekta autore Veronika Millere pastāsta par sarežģīto ceļu līdz tam, par aizsākumu teju pirms 40 gadiem, kad Mazirbes skolā lībisko dzīvesveidu raksturojošu priekšmetus no aizmirstības

glāba Pauls Valcis, bet gadus septiņus daļa no tiem glabājusies Kolkā. Projektu *Līvu etnogrāfiskās istabas iekārtošana Līvu tautas namā* atbalstījusi Kultūras ministrija un Kurzemes NVO atbalsta centrs. Veronika pateicas arī Kubalu skolas-muzeja vadītājam Ivaram Abajam par skaidrojumu, kā šādu istabu iekārtot. Vēl ir novada vadītāja Gunāra Laicāna un Kolkas pagasta pārvaldnieka Alda Pinkena ceļa vārdi, Julģi rosināts lībiešu rotaļdancis, un tad visi ciemiņi sadalās divi daļās. Vispirms vieni rauga jauno etnogrāfisko istabu ar Kārļa Leitendorfa zvejas rīkiem, Katrīnes Krasones gultu un citiem senatnes vērtumiem un ieklausās I. Abaja stāstījumā, kamēr otri blakus telpā skatās Mazirbes laivu kapsētu bildes, ko no Valentīnas Dzenes pasen uzņemtiem fotonegātiiviem fotogrāfijās pārvērtis Aivars Plendišķis. Tepat Aina Bolšinga iepazīstina ar lībiešu ēdieniem, kā rūšrācējiem, pīkļestēm un pūtelī, un kaut ko no tā var arī nogaršot: pirksta platuma vārītu kartupeļu daiviņām uzlikti brētliņi, bet klāt pieštrebams pūtelis. Ja nenoriju mēli, tad tikai tāpēc, lai jums to varētu pastāstīt! Bet abas

interesentu grupas pēc tam mainās vietām.

Vēlāk lielajā zālē Ieva Ernštreite atgādina, ka tautas namam šogad aprit 75 gadi, un tam veltīta Baibas Šuvcānes priekšstāde. Kā jau ierasts, tā ir saistoša, un vēstījumu ilustrē bildes uz ekrāna. Tad nāk svētku skanīgākā daļa, ko kuplīna *Rāndalist*, *Nurmorkestor* kamer sastāvs un *Košraga banda*. Katra blice ir laba par sevi, bet *Košraga banda* šķiet visdzīvīgākā. Savukārt par atsevišķiem svētku dalībniekiem runājot, šādu «nomināciju» varētu piešķirt pašai Julģi, kam ne pēc latviešu, ne lībiešu vārda kabatās nav jāmeklē un kas koncerta laikā rotaļīgi iemāca publiku lībiski skaitīt līdz septiņi.

Noslēgumā Jānis Mednis izteic atziņu, kam pilnībā pievienojos: šajos svētkos nav ne miņas no formalisma. Par to paldies visiem dalībniekiem un rīkotājiem ar Milleru pāri priekšgalā. Bet savstarpēji dāvētie ziedi pašās beigās sabalsojas ar Ievas Ernštreites teikto par prieka puķi. Priecāsimies par to, ko darām!

Alnis Auziņš

Valsts svētkos Kolkā

16. XI tautas namā svinēja valsts un Lībiešu karoga svētkus un godināja šīs puses labākos ļaudis.

Pateikšu uzreiz, kas mani šoreiz pārsteidza visvairāk: zāli piepildīja tik daudz mazuļu ar savām čalām! Valsts svētkos šē neesmu pirmoreiz, bet līdz šim ko tādu nebiju piedzīvojis. Nav jāskaidro, ko tas nozīmē Kolkai un visam mūsu novadam!

No pašvaldības vadītāja Gunāra Laicāna rokām atzinības rakstus saņēma sklandraušā meistare un daudzīnātāja Dženeta Marinska, lībietis, fotogrāfs un muzikants Jānis Mednis, Kolkas makšķernieku kluba valdes priekšsēdētājs Oskars Sproģis, SIA *Līcis-93* Kolkas ceļa vadītāja Regīna Rūmniece, bet pateicības rakstus — SIA *Kolkasrags* izpilddirektors Jānis

Dambītis, pensionāru vadītāja Antoņina Kurme, zobārste Inga Pinkena, Kolkas sporta kluba valdes priekšsēdētājs Mārcis Māgurs, biedrības *Pirmsskolas un jaunākā skolas vecuma radošās darbības centra «Zitars»* vadītāja Aija Tarlapa, biedrības *Domesnes* valdes priekšsēdētājs Mareks Leviņš, ģimenes ārsta palīdzē Ilze Bordjuga, bērnu dārza audzinātāja Gunta Upnere un Aisma Brande, savukārt kolcinieki savējiem dāvāja ziedus. Pateicības raksti tika arī klāt nebijušajiem — pamatskolas direktora vietniece ārpusklasses un audzināšanas darbā un ansambļa *Laula* vadītājam Dzintrai Tauniņai, pūtēju orķestra vadītājam

Viesturam Rēriham, biedrības *Randalist* valdes priekšsēdētājam Veronikai Millerei.

Svētku koncerts Kolkā allaž izcēlies ar viesmāksliniekiem, bet šī noteikti bija viena no vislabākajām reizēm. Ingus Ulmanis ir lieliski skolotājs, vadot radioraidījumu *Monopols*. Saikne ar skatītājiem bija zibenīga, dabiska, sirsnīga, inteligenta. Ar labām balsīm jau mums ir apveltīti daudzi dziedātāji, tomēr šāds īpašību komplekts tik bieži nemaz nav sastopams. Turklāt mākslinieku trio — Ingus Ulmanis, Aigars Voitišķis un Haralds Vencļavs — prata nomērt arī koncerta īsto garumu. Plus vēl patiesa aizrautība, kas iekustina zāli, — liela daļa dziedāja līdzī. Un patiesa dzimtenes mīlestība un atgādinājums novērtēt un neizniekot izcilo iespēju veidot katram dzīvi savā brīvā valstī.

Alnis Auziņš

Ziemas sirds

Kolkas tautas namā 20. XII plkst. 16.00 Elizabete Zagorska, Atis Auzāns, Jānis Lemežis un instrumentālā grupa piedāvā koncertu *Ziemas sirds*.

«Man Ziemassvētku gaidīšanas laiks ir īpašs», atzīmē Elizabete. «Tieši šajā laikā katrs varam sajūt to gaismas enerģiju, ko Dievišķie spēki ļauj mums piedzīvot. Tas ir laiks, kad mūzikas un dziesmas spēks ļauj atvērties mūsu sirdīm patiesā mīlestībā».

Programmā skanēs skaistākās latviešu un ārzemju autoru dziesmas, kā arī Nika Matvejeva oriģināldziesmas. Koncertprogrammā dzirdēsiet *Klusa nakts*, *Ak tu priecīgā*, *Katru gad' no jauna*, *Balts sniedziņš snieg uz skujiņām* un citas iemīļotas melodijas.

Piederība Latvijai un novadam

17. XI pilī svinēja Latvijas Republikas proklamēšanas 96. dzimšanas dienu.

Pasākumu caurvija piederība Latvijai un mūsu novadam. To ar darbiem bija apliecinājuši visi, kas saņēma pašvaldības apbalvojumus. Ar vārdiem to puda arī vidusskolas skolotāja Līgita Ulmane, augstākā pašvaldības apbalvojuma Goda raksta par mūža ieguldījumu skolēnu izglītošanā un audzināšanā ieguvēja. To uzsvēra vidusskolas skolotāja Sandra Salceviča, atzinības raksta saņēmēja. Viņas mācītie 12. klases skolēni 2013./2014. mācību gadā angļu valodas centralizētajos eksāmenos parādījuši procentuāli augstus rezultātus, līdz ar to vidusskola šo eksāmenu starp novadu kopvērtējumā ieguva 2. vietu. Jau trīs gadus viņa kopā ar skolēniem piedalās starptautiskā projektā *WebBaltic*. Atzinības rakstu

saņēma Tamāra Kaudze un viņas vadītā Dundagas vidusskolas atbalsta biedrība, kuras biedres Ilonu Znots-Znotiņu un Lāsmu Zinģniku viņa uzteica. Atzinības rakstus novada vadītājs Gunārs Laicāns pasniedza arī Gintam Jānbergam un Gundaram Krūziņam, *Daiņa Derkevica* piemiņas kausa volejbolā galvenajiem rīkotājiem. Prieks, ka pasākumā bija Dženeta Marinska, viešņa no Kolkas pagasta. Arī viņa šogad pelnīti saņēmusi atzinības rakstu. Dž. Marinska norādīja, ka viņas zīmols ir sklandrausis un senākās ziņas par to atrodas Dundagā.

Videomateriāli vēstīja gan par Goda raksta ieguvēju, gan par atzinības rakstu saņēmējiem visā Dundagas novadā.

Pašvaldības pateicības raksti tika Intai Freivertei, Vitai Krauzei, Inesei Ķiršakmenei, Velgai Rozenbergai, Brigitai Sudmalei, Kasperam Kristiņam, Jānim Zilem un biedrībai *Randalist*. G. Laicāns pateicās arī Aina Šleinerei, ilggadējai pensionāru apvienības vadītājai, kurai šogad Ordeņa kapituls piešķīra Atzinības krusta 2. pakāpes goda nozīmi par nopelniem Latvijas labā.

A/s *Swedbank* svētkos dāvanu bija sagādājusi *Labākajai skolotājai 2014 Dundagas novadā* Lienei Ūdriņai.

Par piederību liecināja Latvijas valsts karogs, kam blakus plīvoja Dundagas novada un Līvu karogi. G. Laicāns svētku uzrunā norādīja, ka Latvija nav iedomājama bez Dundagas novada, un aicināja novadam saglabāt savdabību un godprātīgi izlietot resursus. Viņš novēlēja, lai ne tikai 18. XI, bet katru rītu mēs sacītu: «Es mīlu tevi, Latvija!»

Protams, svētkos netrūka priekšnesumu

Dundagas pagasta pašdarbnieku un Mākslas un mūzikas skolas audzēkņu izpildījumā. Ķipri dejoja *Dun-dang* 2.–6. klašu dancotāji un jaunieši. Ar sev vien piemītošu šarmu uzstājās gan *Dun-dang* seniori, gan ansamblis *Sendienas*. Publiku priecēja vijolspēles skolotāja Ieva Hermane un viņas audzēknes Loreta Bergmane, Daniēla Damberga un Kristīne Ralle, Kārlis Gerdiņš ar marimbā, bet Hanna Dane — ar saksofona spēli. Svētki nebūtu iedomājami bez Dundagas pagasta jauktā kora, vidusskolas kora un visu kopīgi nodziedātās Latvijas valsts himnas un tradicionālās noslīguma dziesmas *Nevis slinkojot un pūstot*. Uztecamas abas lieliskās vakara vadītājas — Baiba Dūda un Santa Sula.

Lai tiešām no sirds varam sacīt: «Es mīlu tevi, Latvija! Es mīlu tevi, Dundagas novads! Es mīlu tevi, mans ciems!» Un tā arī dzīvot.

Diāna Siliņa

Kārlis Čoders

19.12.1930.–11.11.2014.

Kārlis Čoders dzimis Madonas apriņķa Lubānas pagastā strādnieku ģimenē. Mācījies Lubānas pamatskolā, tad Rīgas 4. vidus-

skolas pedagoģijas klasē. Augstāko izglītību ieguvis Latvijas Valsts universitātes Vēstures un filoloģijas fakultātē.

50 darba gadi — tāds ir Kārļa Čodera pedagoģiskais mūžs, no kuriem 47 aizvadīti Dundagas vidusskolā, mācot ķīmiju un vēsturi. No 1957. līdz 1996. gadam viņš ir bijis vidusskolas direktora vietnieks mācību un audzināšanas darbā.

Kārli Čoderu Dundagas vidusskolas kolēģi atcerēsies kā ļoti atbildīgu, gudru un precīzu skolotāju, kurš sekoja līdzī visam jaunajam izglītības sistēmā. It visu, ar ko nācās saskarties, viņš centās izprast līdz pašiem pamatiem. Arī skolas muzejs var lepoties ar Kārļa Čodera ieguldījumu.

Skolēnu atmiņās Kārlis Čoders vienmēr paliks kā prasīgs skolotājs, kas veidojis godprātīgu attieksmi pret darbu un līdzcilvēkiem. Viņa audzināmās klases skolēni iepazīstina dziļi cilvēcisku attieksmi, kā arī glabā skaistas atmiņas par kopīgajām ekskursijām un interesantajām klases pēcpusdienām.

Kārļa Čodera lielā aizraušanās bija dārzs. Arī ķīmijas un vēstures kabinetos uz palodžēm vienmēr zāloja un ziedēja dažādi eksotiski augi.

Kārlis Čoders bija ģimenisks cilvēks, vienmēr rūpējās par tuviniekiem un augstu vērtēja ģimeniskās vērtības. Šīs vērtības Čoderu dzimtā tālāk nesīs viņa meita Dace un mazdēls Vilis.

2004. gadā Dundagas pašvaldība un skolas kolektīvs teica paldies savam ilggadējam skolotājam, sveicot viņu ar apbalvojumu *Par mūža ieguldījumu Dundagas pagastā*.

Stingrs, prasīgs, dažkārt pat skarbs, bet iekšēji ļoti līdzjūtīgs, atsaucīgs sirds cilvēks — tādu viņu atcerēsies kolēģi un skolēni. Skolotājs vienmēr satiekoties pajautāja: «Nu, kas jauns skolā?» Skolā vienmēr ir kaut kas jauns, bet viss jaunais balstās uz laika pārbaudītām vērtībām, kāda Dundagas vidusskolā ir Skolotājs Kārlis Čoders.

Dundagas vidusskolas saime

Noklīdis ap 20 aitū, var būt ar jēriem. Aptuvenais orientieris: Dundaga – Neveja – Vidale. Tel. 29459885, 26328398. Atlīdzība garantēta.

«Dundadznieks» Nr. 21 (192) 2014. gada novembris.

Dundagas novada pašvaldības izdevums, iznāk divas reizes mēnesī, reģistrācijas nr. 000702696, pasūtīšanas indekss pastā **3085**.

Adrese: Dundagas pils, Dundaga, LV-3270.

Redkolēģija: Alnis Auziņš (redaktors, tālr.: 63237858, epasts: alnis@dundaga.lv), Gunta Abaja, Baiba Dūda, Lauris Laicāns, Aivars Miška, Aldis Pinkens, Visvaldis Radelis, Diāna Siliņa un Smaida Šnikvalde.

Publicētie materiāli ne vienmēr pauz redakcijas vai izdevēja viedokli. Par datu pareizību atbild tos snieguši amatpersona, citos gadījumos — raksta autors, intervijās — arī intervējama. Pārpublicēšanas gadījumā lūdzam atsaukties uz «Dundadznieku».

Iespiests Talsu tipogrāfijā. **Metiens:** 400 eks. **Internetā:** www.dundaga.lv/avize